

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Γ1/2022

(άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ (γγ) Ν.4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 24η Ιανουαρίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι δύο (2022) ημέρα Δευτέρα και ώρα 13:00, στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κομνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Προεδρεύων:** Αδάμ Καραγλάνης, Αντιπρόεδρος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
- 2. Μέλη:**
  - Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
  - Μαρία Στυλιανίδη (μέσω τηλεδιάσκεψης)
  - Ερωφίλη Χριστοβασίλη (μέσω τηλεδιάσκεψης)
  - Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αικατερίνη Αλτιπαρμάκη, Δ.Ε. Διοικητικών Γραμματέων

Εισηγήτρια: Ηλιάνα Κανταρτζή, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια, Ηλιάνα Κανταρτζή (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Μελετών και Γνωμοδοτήσεων, Μίνα Καλογρίδου, καθώς και εκπρόσωποι του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (μέσω τηλεδιάσκεψης), οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των Μελών της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. 132659/06.12.2021 έγγραφο του Αναπληρωτή Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, το οποίο υπεβλήθη στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και έλαβε αρ. πρωτ. εισερχ. 7312/06.12.2021, όπως επικαιροποιημένα υποβλήθηκε με το από 24.12.2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (αρ. πρωτ. εισερχ. 7771/24.12.2021).

Θέμα: Αίτημα για διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, επί σχεδίου Απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με θέμα «*Διαδικασίες υλοποίησης ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, διαδικασίες δημιουργίας και διατήρησης καταλόγων προμηθευτών για την ανάθεση και υλοποίηση ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ)*».

Με το με αρ. πρωτ. 132659/06.12.2021 έγγραφο του Αναπληρωτή Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, το οποίο υπεβλήθη στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και έλαβε αρ. πρωτ. εισερχ. 7312/06.12.2021, όπως επικαιροποιημένα υποβλήθηκε με το από 24.12.2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (αρ. πρωτ. εισερχ. 7771/24.12.2021), διαβιβάζεται σχέδιο Απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με θέμα «*Διαδικασίες υλοποίησης ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, διαδικασίες δημιουργίας και διατήρησης καταλόγων προμηθευτών για την ανάθεση και υλοποίηση ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ)*», διατυπώθηκε δε αίτημα περί παροχής γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. (γγ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει.

Ι. Το υποβληθέν στην Αρχή σχέδιο Απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, χωρίς τα παραρτήματα αυτού, έχει ως εξής:

ΘΕΜΑ: «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΠΑ)»

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α' 98).
2. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους – Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).
3. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).
4. Το π.δ. 147/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης» (Α' 192).
5. Τις διατάξεις του ν.4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
6. Τις διατάξεις του μέρους ΙΗ' για το «Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης», του ν.4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α'167), όπως ισχύει, και ιδίως τα άρθρα 134 «Τεχνική Βοήθεια» και 139 «Μεταβατική περίοδος».
7. Τις διατάξεις του ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), όπως ισχύει, και ιδίως το άρθρο 119 «Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας Εξουσιοδοτική διάταξη».
8. Τις διατάξεις του ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143), όπως ισχύει.

9. Τις διατάξεις του ν.4013/2011 (Α' 204) «Σύσταση ενιαίας, ανεξάρτητης αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων – αντικατάσταση του 6ου κεφαλαίου του ν.3588/2007 – Προπρωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις».

10. Τις διατάξεις του ν.3861/2010 (Α' 112) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο Πρόγραμμα Διαύγεια».

11. Την με αρ. πρωτ. 51875/7-5-2021 (Β' 1867) απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων σχετικά με την ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ι. Τσακίρη.

12. Την με αρ. πρωτ. 38/31-8-2020 (Α' 167) Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου σχετικά με την έγκριση και τον προσδιορισμό των όρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2021-2025.

13. Την με αρ. πρωτ. 95189/2020 (Β' 3961) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων σχετικά με την κατάρτιση και την υποβολή Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης προγραμματικής περιόδου 2021-2025.

15. Την με αρ. πρωτ. 4378/2020 (Β' 67) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, της παρ. 2 του άρθρου 139 του ν.4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167)», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

16. Το γεγονός ότι οι ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας αφορούν στον προγραμματισμό, σχεδιασμό, προετοιμασία, διαχείριση, παρακολούθηση, αξιολόγηση, δημοσιότητα, εφαρμογή και έλεγχο του ΕΠΑ και των προγραμμάτων του, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Οι ανωτέρω ενέργειες χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους μέσω του προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

17. Την αναγκαιότητα προσαρμογής του καθεστώτος υλοποίησης των ενεργειών τεχνικής βοήθειας στις απαιτήσεις της προγραμματικής περιόδου ΕΠΑ 2021-2025, καθώς και στο θεσμικό πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων στη βάση και της εμπειρίας από την υλοποίηση ενεργειών τεχνικής βοήθειας, που απαιτεί επαναπροσδιορισμό της επιλεξιμότητας των δράσεων για τη βελτίωση της ποιότητας και της διαφάνειας στη διαχείρισή τους, καθώς και τη μεγαλύτερη δυνατή θετική επίπτωση στην υποβοήθηση υλοποίησης των παρεμβάσεων.

18. Την..... γνώμη της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ

19. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού. (θα συμπεριληφθεί η Εισήγηση ΓΔΟΥ)

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

1. Τη διαδικασία κατάρτισης, ενεργοποίησης και υλοποίησης της τεχνικής βοήθειας («ΤΒ») του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (εφεξής «ΕΠΑ») και των προγραμμάτων του, ήτοι των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του άρθρου 125, και των Ειδικών Προγραμμάτων του άρθρου 130, του ν. 4635/2019 (Α' 167), (εφεξής «Προγράμματα Ανάπτυξης» ή «ΠΑ»).

Ειδικότερα, καθορίζονται:

- ✓ οι δικαιούχοι Τεχνικής Βοήθειας
- ✓ η διαδικασία ενεργοποίησης και υλοποίησης των δράσεων/έργων Τεχνικής Βοήθειας,

- ✓ η κατάταξη των έργων Τεχνικής Βοήθειας σε κατηγορίες
- ✓ οι κατηγορίες και η επιλεξιμότητα των δαπανών

2. Τη διαδικασία κατάρτισης, λειτουργίας και διατήρησης καταλόγων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών ΤΒ.

Ειδικότερα, καθορίζονται:

- ✓ οι διαδικασίες εγγραφής φυσικών ή νομικών προσώπων στον κατάλογο προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών ΤΒ,
- ✓ οι κανόνες δημοσιότητας που εφαρμόζονται κατά την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών μέσω καταλόγου,
- ✓ λουπές αναγκαίες λεπτομέρειες που αφορούν στη διαδικασία ανάθεσης και υλοποίησης ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας των δικαιούχων φορέων, που υπάγονται στις διατάξεις της παρούσας.

ΜΕΡΟΣ Α΄

Κατάρτιση, Έγκριση και υλοποίηση ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας

Άρθρο 1

Κατάρτιση ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας ΕΠΑ και ΠΑ

1. Σε κάθε ΠΑ του ΕΠΑ που προβλέπονται ενέργειες ΤΒ, περιλαμβάνεται άξονας προτεραιότητας Τεχνικής Βοήθειας. Ο άξονας προτεραιότητας ΤΒ υποστηρίζει ενέργειες που αφορούν στον προγραμματισμό, στον σχεδιασμό, στην προετοιμασία, στη διαχείριση, στην παρακολούθηση, στην αξιολόγηση, στη δημοσιότητα, στην εφαρμογή και στον έλεγχο του οικείου ΠΑ, καθώς και σε δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της οικείας Υπηρεσίας Διαχείρισης (εφεξής «ΥΔ») και των δικαιούχων για την υλοποίηση του ΠΑ.
2. Στον άξονα προτεραιότητας ΤΒ του ΤΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων περιλαμβάνονται διακριτά οι ενέργειες που αφορούν στον προγραμματισμό, στον σχεδιασμό, στην προετοιμασία, στη διαχείριση, στην παρακολούθηση, στην αξιολόγηση, στη δημοσιότητα, στην εφαρμογή και στον έλεγχο του ΕΠΑ καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Συντονισμού του ΕΠΑ.
3. Εάν το πρόγραμμα δομείται σε υποπρογράμματα, μπορεί να υπάρχει άξονας τεχνικής βοήθειας σε κάθε υποπρόγραμμα.

Άρθρο 2

Ενεργοποίηση ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας

1. Με την έγκριση του ΠΑ σύμφωνα με τα άρθρα 125 και 130 του ν. 4635/2019 (Α΄ 167), ενεργοποιείται ο άξονας προτεραιότητας ΤΒ που έχει προβλεφθεί προκειμένου να ενταχθούν έργα/δράσεις ΤΒ που θα συνδράμουν την ΥΔ και τους δικαιούχους του ΠΑ στην υλοποίηση του Προγράμματος.
2. Τα έργα Τεχνικής Βοήθειας εντάσσονται στον άξονα προτεραιότητας τεχνικής βοήθειας του οικείου ΠΑ σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο ΣΔΕ.

Άρθρο 3

Δικαιούχοι ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας

Δικαιούχοι ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, είναι οι εξής:

- i. Η Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ, ήτοι η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων (Γ.Δ.Δ.Ε.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή η Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.), η οποία υποστηρίζει την Υπηρεσία Συντονισμού για τις ενέργειες που αφορούν στο συντονισμό, στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση του ΕΠΑ και των προγραμμάτων του.
- ii. Η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ Α.Ε.)
- iii. Οι Υπηρεσίες Διαχείρισης των ΠΑ του ΕΠΑ, καθώς και
- iv. Άλλοι φορείς και υπηρεσίες, εφόσον προβλέπονται από την έγκριση των προγραμμάτων ή η ΥΔ κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη χρήσης ΤΒ για την υλοποίηση έργου τους που χρηματοδοτείται από το ΠΑ.

Άρθρο 4

Προϋπολογισμός Άξονα Προτεραιότητας Τεχνική Βοήθεια

Ο προϋπολογισμός του άξονα προτεραιότητας ΤΒ των ΠΑ του ΕΠΑ καθορίζεται ως ποσοστό μέχρι 1% του προϋπολογισμού του προγράμματός τους.

Άρθρο 6

Υποβολή, έγκριση και χρηματοδότηση ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Οι ενέργειες ΤΒ εντάσσονται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΣΔΕ και του εγχειριδίου διαδικασιών του ΕΠΑ.

ΜΕΡΟΣ Β΄

Κατάρτιση, Λειτουργία και διατήρηση Καταλόγου Προμηθευτών – Παρόχων Υπηρεσιών

Άρθρο 7

Πεδίο Εφαρμογής

Οι διατάξεις της παρούσας ρυθμίζουν τη διαδικασία κατάρτισης και διατήρησης των καταλόγων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών που αφορούν σε ενέργειες ΤΒ καθώς και τη λειτουργία του καταλόγου αναφορικά με τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προς τους εγγεγραμμένους σε αυτούς προμηθευτές και παρόχους υπηρεσιών:

- α) της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων (Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ)
- β) των Υπηρεσιών Διαχείρισης των ΠΑ του ΕΠΑ

Άρθρο 9

Δημιουργία και διατήρηση καταλόγου προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών

1. Για τις ανάγκες της Υπηρεσίας Συντονισμού του ΕΠΑ και της ΜΟΔ συγκροτείται ενιαίος Κατάλογος προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών με πρωτοβουλία της Δι.Δι.ΕΠ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
2. Κάθε ΥΔ δύναται για τις ανάγκες υλοποίησης ενεργειών ΤΒ να καταρτίζει Κατάλογο προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών. Ο Κατάλογος δύναται να τηρείται ανά κατηγορίες ενεργειών, σύμφωνα με την αποτύπωσή τους στο Παράρτημα της παρούσας, η οποία δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω.
3. Οι ΥΔ δύνανται είτε να καταρτίζουν δικό τους κατάλογο προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών, είτε να

χρησιμοποιούν τον κατάλογο της Υπηρεσίας Συντονισμού του ΕΠΑ, της παρ. 1 ανωτέρω. Στην τελευταία περίπτωση, για τη χρήση του Καταλόγου αποστέλλεται σχετική επιστολή προς τη Δι.Δι.ΕΠ, με την οποία δηλώνεται η πρόθεση για χρήση του καταλόγου προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών.

4. Για τη δημιουργία καταλόγου κατά τα ανωτέρω υπό 1-3, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της Υπηρεσίας Συντονισμού του ΕΠΑ ή της ΥΔ πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς φυσικά/νομικά πρόσωπα για εγγραφή στο κατάλογο, το περιεχόμενο της οποίας περιγράφεται στο άρθρο 10 της παρούσης. Η πρόσκληση παραμένει ανοικτή για όλη τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2025, ώστε να μην υφίσταται χρονικός ή άλλος περιορισμός στη δυνατότητα των προμηθευτών και των παρόχων υπηρεσιών να εγγραφούν στους καταλόγους.

5. Η εγγραφή στον κατάλογο πιστοποιείται με βεβαίωση, η οποία εκδίδεται από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Συντονισμού ή τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Διαχείρισης ή στην περίπτωση άλλων δικαιούχων από το αρμόδιο, σύμφωνα με το θεσμικό τους πλαίσιο, όργανο. Σε περίπτωση υποχρεωτικής επικαιροποίησης των στοιχείων του εγγεγραμμένου προμηθευτή ή παρόχου υπηρεσιών, εκδίδεται εκ νέου βεβαίωση, ως ανωτέρω, η οποία ακολουθεί τις μεταβολές των στοιχείων στα οποία βασίζεται η εγγραφή. Η εγγραφή στον Κατάλογο συνιστά απόδειξη πλήρωσης των κριτηρίων συμμετοχής, τεχνικής/επαγγελματικής ικανότητας και οικονομικής/χρηματοοικονομικής επάρκειας για την ανάληψη συγκεκριμένης κατηγορίας έργων.

6. Τα φυσικά/νομικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις εγγραφής στον κατάλογο, δυνάμει της πρόσκλησης, θα δύνανται να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για συγκεκριμένη/ες κατηγορία/ες ενεργειών υποβάλλοντας σχετική τυποποιημένη αίτηση, η οποία επισυνάπτεται στην πρόσκληση καθώς και τα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 10 της παρούσας. Διευκρινίζεται ότι ένα φυσικό/νομικό πρόσωπο δύναται να εγγραφεί σε περισσότερους του ενός καταλόγους.

7. Τα φυσικά/νομικά πρόσωπα που συμμετέχουν στον κατάλογο προμηθευτών/ παρόχων υπηρεσιών ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας υποχρεούνται τον Ιανουάριο του 2024 να υποβάλουν επικαιροποιημένα τα στοιχεία τους στην αρμόδια Υπηρεσία, που διατηρεί τον κατάλογο. Σε διαφορετική περίπτωση θα διαγράφονται από τον κατάλογο εκείνο για τον οποίο δεν προέβησαν στην διαδικασία επικαιροποίησης. Η εν λόγω διαγραφή δεν αφαιρεί το δικαίωμά τους να εγγραφούν εκ νέου στον κατάλογο, ακολουθώντας όμως την αρχική διαδικασία εγγραφής.

8. Η επικαιροποίηση θα πραγματοποιείται με την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του οικονομικού φορέα, η οποία θα αποστέλλεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ψηφιακά υπογεγραμμένη ή μέσω ταχυδρομείου στην αρμόδια Υπηρεσία που διατηρεί τον κατάλογο. Η υπεύθυνη δήλωση θα περιέχει όλα τα στοιχεία του άρθρου 10 που πρέπει να επικαιροποιηθούν, ενώ σε περίπτωση μη μεταβολής αυτών θα επιβεβαιώνει τοιαύτη.

9. Σε περίπτωση που επέλθει αλλαγή των στοιχείων του άρθρου 10 του οικονομικού φορέα πριν τον Ιανουάριο του 2024, θα πρέπει να γνωστοποιείται στην Αρμόδια Υπηρεσία που διατηρεί τον κατάλογο, εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την επέλευση της αλλαγής.

Άρθρο 10

Διαδικασία εγγραφής στον κατάλογο- Περιεχόμενο Πρόσκλησης

1. Για την εγγραφή στον κατάλογο οι ενδιαφερόμενοι, οφείλουν κατ' ελάχιστον να προσκομίσουν τα ακόλουθα στοιχεία:

1. Την επωνυμία, έδρα, στοιχεία επικοινωνίας, την εκπροσώπηση στις περιπτώσεις νομικών προσώπων, το αντικείμενο δραστηριοποίησης των ενδιαφερομένων, το οποίο θα πρέπει να είναι συναφές με το αντικείμενο των συμβάσεων/ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, κατά τα οριζόμενα στο Πα-

ράρτημα της παρούσας.

II. Στοιχεία σχετικά με την προσωπική κατάσταση του ενδιαφερόμενου φυσικού / νομικού προσώπου και ειδικότερα αναφορικά με:

- τη μη ύπαρξη τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, δωροδοκία, απάτη, τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 73 παρ. 1 του ν.4412/2016.
- την εκπλήρωση των ασφαλιστικών και των φορολογικών υποχρεώσεων του υποψηφίου, τόσο κατά το δίκαιο του τόπου εγκατάστασης, όσο και κατά το ελληνικό δίκαιο, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ.2 περ. α & β του ν.4412/2016.

III. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εγγραφή στον κατάλογο δύναται να περιλαμβάνει και στοιχεία που αφορούν στους λόγους αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ. 4 του ν.4412/2016 και ειδικότερα για:

- τη μη ύπαρξη σοβαρής ή επαναλαμβανόμενης πλημμέλειας κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,
- την μη αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρ.2 του άρθρου 18 του ν.4412/2016,
- το ότι δεν τελεί υπό πτώχευση ή δεν έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής εκκαθάρισης ή δεν τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το Δικαστήριο ή δεν έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή δεν έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή δε βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου,
- την μη ύπαρξη επαρκώς εύλογων ενδείξεων ότι συνήψε συμφωνίες με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,
- την δυνατότητα αποτελεσματικής θεραπείας με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά μέσα, μιας κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων, κατά την έννοια του άρθρου 24 του ν.4412/2016,
- την δυνατότητα θεραπείας, με άλλα λιγότερο παρεμβατικά μέσα, μιας κατάστασης στρέβλωσης του ανταγωνισμού κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 48 του ν.4412/2016,
- το ότι δεν έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, ότι δεν έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79 του ν.4412/2016,
- το ότι δεν επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της Αναθέτουσας Αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει εξ' αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν στον αποκλεισμό, στην επιλογή ή στην ανάθεση,

- τη μη διάπραξη σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητα του ως οικονομικού φορέα

Σημειώνεται ότι, η Υπεύθυνη Δήλωση αφορά σε κάθε περίπτωση ανεξαρτήτως τυχόν ειδικότερης πληρεξουσιότητας, α) τους ομόρρυθμους εταίρους και διαχειριστές Ο.Ε. και Ε.Ε. β) διαχειριστές Ε.Π.Ε./Ι.Κ.Ε. γ) Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο Α.Ε. καθώς και όλων των μελών του Δ.Σ. αυτής δ) τους νομίμους εκπροσώπους κάθε άλλου νομικού προσώπου.

- IV. Στοιχεία σχετικά με την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του ενδιαφερόμενου φυσικού / νομικού προσώπου, τα οποία προσδιορίζονται στο κείμενο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εγγραφή στον κατάλογο και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 75 του ν.4412/2016.
- V. Στοιχεία σχετικά με τις τεχνικές ή/και επαγγελματικές ικανότητες του ενδιαφερόμενου φυσικού / νομικού προσώπου τα οποία προσδιορίζονται στο κείμενο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εγγραφή στον κατάλογο και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 75 του ν.4412/2016.

Ενδεικτικά:

- την εμπειρία στην υλοποίηση έργων των κατά περίπτωση ενεργειών τεχνικής βοήθειας.
- το απασχολούμενο προσωπικό (αριθμός, εξειδίκευση κ.α.).
- την τήρηση προτύπων διασφάλισης ποιότητας.
- Στοιχεία σχετικά με την οικονομική ή/και χρηματοοικονομική επάρκεια του ενδιαφερόμενου φυσικού /νομικού προσώπου τα οποία προσδιορίζονται στο κείμενο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εγγραφή στον κατάλογο και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 75 του ν.4412/2016 (π.χ. το ύψος του κύκλου εργασιών ανά έτος).

Για όλα τα ανωτέρω, δύναται να ζητείται η υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης προσαρμοσμένης καταλλήλως για την εφαρμογή της παρούσας Υπουργικής Απόφασης στο Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 2 & 4 του ν.4412/2016, αντί της υποβολής των σχετικών δικαιολογητικών που τα επιβεβαιώνουν. Στην περίπτωση αυτή, τα δικαιολογητικά και τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία θα είναι σύμφωνα με το άρθρο 80 του ν.4412/2016 θα περιγράφονται αναλυτικά στις Προσκήσεις Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος του άρθρου 12 παρ.2 & 3 της παρούσας και πρέπει να ζητούνται πριν την υπογραφή της ανάθεσης ή την υπογραφή της σύμβασης.

Άρθρο 11

Διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης μέσω καταλόγου και κανόνες δημοσιότητας

1. Οι διαδικασίες ανάθεσης μέσω καταλόγου του παρόντος άρθρου αφορούν σε συμβάσεις, με προϋπολογισμό ύψους από 30.001 ευρώ έως 100.000 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας κατά τις διατάξεις του Μέρους Α', όπως εξειδικεύονται κάθε φορά στο Παράρτημα της παρούσας.
2. Για συμβάσεις προϋπολογισμού από 30.001 ευρώ έως και 60.000 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ ισχύουν τα ακόλουθα: Η Αναθέτουσα Αρχή εκδίδει Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, στην οποία ορίζονται οι ειδικότεροι όροι και οι προδιαγραφές για την υλοποίηση της σύμβασης την οποία απευθύνει **σε τουλάχιστον τρεις οικονομικούς φορείς εγγεγραμμένους στον κατάλογο**, οι οποίοι βάσει των στοιχείων του καταλόγου, είναι σε θέση να υλοποιήσουν με επάρκεια την υπό ανάθεση σύμβαση.
3. Για συμβάσεις με προϋπολογισμό από 60.001 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και μέχρι το ποσό των 100.000 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ ισχύουν τα ακόλουθα: Η Αναθέτουσα Αρχή εκδίδει Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, στην οποία ορίζονται οι ειδικότεροι όροι, και οι τεχνικές προδιαγραφές

για την υλοποίηση της σύμβασης, όπως επίσης και τα κριτήρια ανάθεσης. Η διαγωνιστική διαδικασία πραγματοποιείται με την αποστολή της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος **σε όλους τους οικονομικούς φορείς**, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στον κατάλογο.

4. Στην ανωτέρω πρόσκληση και ανάλογα με το ακολουθούμενο κριτήριο ανάθεσης αναφέρονται με σαφήνεια όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με την οικονομική ή/και τεχνική προσφορά, καθώς και με τα ειδικότερα κριτήρια αξιολόγησής τους.

5. Στην προκείμενη περίπτωση συμβάσεων με τον ως άνω προϋπολογισμό θα συγκροτείται σχετική Επιτροπή Αξιολόγησης Προσφορών, η οποία θα εισηγείται στο αρμόδιο όργανο για την έκδοση της απόφασης ανάθεσης.

6. Δεν επιτρέπεται η ανάθεση κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου στον ίδιο προμηθευτή ή πάροχο υπηρεσιών συμβάσεων συνολικού προϋπολογισμού μεγαλύτερου ή ίσου με τα εκάστοτε αναφερόμενα κατώτατα όρια, όπως αυτά ορίζονται από το ενωσιακό δίκαιο, εντός του ίδιου οικονομικού έτους, ανά αναθέτουσα αρχή.

7. Η δημιουργία και διατήρηση του Καταλόγου, μέσω δημοσιοποίησης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος κατά τα άρθρα 9 και 10 της παρούσας καθώς και η ανάθεση με τις διαδικασίες που περιγράφονται στο παρόν άρθρο καλύπτουν την υποχρέωση δημοσιότητας που προβλέπεται στο άρθρο 134 παρ. 5 του ν.4635/2019.

8. Οι διαδικασίες ανάθεσης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δεν αναιρούν τις υποχρεώσεις των Αναθέτουσών Αρχών σχετικά με την καταχώριση των αναγκαίων στοιχείων στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ και στη Διαύγεια.

9. Για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης στο πλαίσιο ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, με προϋπολογισμού ύψους 10.000-30.000 ευρώ, κατά τις διατάξεις του άρθρου 118 και 119 παρ. 6 του ν.4412/2016 όπως κάθε φορά ισχύει, το σχετικό συμφωνητικό υπογράφεται από το αρμόδιο όργανο που εκδίδει την αιτιολογημένη απόφαση ανάθεσης.

Άρθρο 12

Έννομη προστασία κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων

1. Οι συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης σύμβασης μέσω καταλόγου με **εκτιμώμενη αξία έως και εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ** δύνανται να υποβάλουν εγγράφως ένσταση κατά της απόφασης ανάθεσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 127 του ν.4412/2016, όπως ισχύει.

2. Οι συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης σύμβασης μέσω καταλόγου με **εκτιμώμενη αξία άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ**, εφαρμόζεται το **Βιβλίο IV** του ν. 4412/2016, όπως ισχύει.

Άρθρο 13

Εκ των υστέρων δημοσιότητα

Για το σύνολο των συμβάσεων που emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να αναρτούν στην ιστοσελίδα τους το αργότερο έως τις 28 Φεβρουαρίου εκάστου έτους, κατάλογο με τις αναθέσεις του παρελθόντος έτους, με προσδιορισμό του αντικειμένου, του ύψους της αμοιβής και των στοιχείων των αναδόχων των συμβάσεων.

Άρθρο 14

Τα Ειδικά Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από πόρους του ΕΠΑ μπορούν να χρησιμοποιούν την παρούσα Υπουργική Απόφαση για την υλοποίηση των ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας που περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμά τους, εκτός αν άλλη διαδικασία προβλέπεται από την έγκριση του Ειδικού Προγράμματος.

Άρθρο 15

1. Μέχρι την κατάρτιση και λειτουργία καταλόγου προμηθευτών- παρόχων υπηρεσιών και για τις ανάγκες υλοποίησης ενεργειών ΤΒ των ΠΑ, οι ΥΔ μπορούν να χρησιμοποιούν τους καταλόγους προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού του άρθρου 14 του ν.4314/2014.

2. Όταν καταρτισθεί ο κατάλογος της Υπηρεσίας Συντονισμού του ΕΠΑ, όλες οι ΥΔ που δεν έχουν καταρτίσει δικούς τους καταλόγους, μπορούν να χρησιμοποιούν τον κατάλογο της Υπηρεσίας Συντονισμού του ΕΠΑ.

Άρθρο 16

Περίοδος Επιλεξιμότητας δαπανών προγράμματος ενεργειών

Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου

Η λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας δαπανών του προγράμματος ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου του ΕΠΑ, όπως περιγράφεται στην με αρ. πρωτ. 4378/2020 (Β' 67) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, της παρ. 2 του άρθρου 139 του ν.4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α'167)» παρατείνεται έως τις 31.12.2022.

Άρθρο 17

Μεταβατικές Διατάξεις

Το πρόγραμμα ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου του ΕΠΑ, όπως περιγράφεται στην με αρ. πρωτ. 4378/2020 (Β' 67) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, της παρ. 2 του άρθρου 139 του ν.4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α'167)», από τη δημοσίευση της παρούσας ΥΑ, εφαρμόζει τις διατάξεις της παρούσης για τις αναθέσεις που γίνονται. Οι αναθέσεις προβλέπουν την ολοκλήρωση του (φυσικού/οικονομικού) αντικείμενου του έργου το αργότερο εντός της περιόδου επιλεξιμότητας δαπανών του προγράμματος ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου του ΕΠΑ, όπως ισχύει.

Άρθρο 18

Έναρξη Ισχύος

Η παρούσα ισχύει από την δημοσίευσή της στο Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

II. Αρμοδιότητα Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. (γγ) του ν. 4013/2011: «2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής. Ειδικότερα: [...] γγ) Οι λοιπές

κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου, εξαιρουμένων των προκηρύξεων, καθώς και οι κανονισμοί άλλων δημοσίων οργάνων και αναθετουσών αρχών, όπως ιδίως οι κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 2286/ 1995, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών εσωτερικής λειτουργίας των κατά περίπτωση αρμόδιων ελεγκτικών διοικητικών οργάνων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, κατά το μέρος που οι εν λόγω πράξεις και κανονισμοί ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής. Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας περίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα του οικείου οργάνου. Μετά την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας οι σχετικές πράξεις μπορούν να εκδοθούν και χωρίς τη γνώμη της Αρχής».

Στο βαθμό που το ως άνω σχέδιο Υπουργικής Απόφασης, ως παρατίθεται ανωτέρω, περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν σε ζητήματα ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής για παροχή σύμφωνης γνώμης, κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν. 4013/2011.

III. Συναφείς διατάξεις

1. Το σύνολο των διατάξεων του ν. 4412/2016 και ιδίως:

Άρθρο 73 «Λόγοι αποκλεισμού - Εξουσιοδοτική διάταξη (άρθρο 57 παρ. 1 έως 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)»

1. Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 79 έως 81 ή είναι γνωστό στην αναθέτουσα αρχή με άλλον τρόπο, ότι υπάρχει εις βάρος του αμετάκλητη, καταδικαστική απόφαση για ένα από τα ακόλουθα εγκλήματα:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης πλαίσιο 2008/841/ ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008 σ. 42), και τα εγκλήματα του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα (εγκληματική οργάνωση),

β) ενεργητική δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ένωσης (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1) και στην παρ. 1 του άρθρου 2 της απόφασης πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54), καθώς και, όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα, και τα εγκλήματα των άρθρων 159Α (δωροδοκία πολιτικών προσώπων), 236 (δωροδοκία υπαλλήλου), 237 παρ. 2-4 (δωροδοκία δικαστικών λειτουργιών), 237Α παρ. 2 (εμπορία επιρροής μεσάζοντες), 396 παρ. 2 (δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα) του Ποινικού Κώδικα,

γ) απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, κατά την έννοια των άρθρων 3 και 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2017 σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (L 198/28.07.2017) και τα εγκλήματα των άρθρων 159Α (δωροδοκία πολιτικών προσώπων), 216 (πλαστογραφία), 236 (δωροδοκία υπαλλήλου), 237 παρ. 2-4 (δωροδοκία δικαστικών λειτουργιών), 242 (ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λπ.), 374 (διακεκριμένη κλοπή), 375 (υπεξαίρεση), 386 (απάτη), 386Α (απάτη με υπολογιστή), 386Β (απάτη σχετική με τις επιχορηγήσεις), 390 (απιστία) του Ποινικού Κώδικα και των άρθρων 155 επ. του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α' 265), όταν αυτά στρέφονται κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή συνδέονται με την προσβολή αυτών των συμφερόντων, καθώς και τα εγκλήματα των άρθρων 23 (διασυνοριακή απάτη σχετικά με τον ΦΠΑ) και 24 (επικουρικές διατάξεις για την ποινική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

του ν. 4689/2020 (Α' 103),

δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως στα άρθρα 3-4 και 5-12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2017 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88/31.03.2017) ή ηθική αυτουργία ή συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 14 αυτής, και τα εγκλήματα των άρθρων 187Α και 187Β του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα εγκλήματα των άρθρων 32-35 του ν. 4689/2020 (Α' 103),

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ης Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141/05.06.2015) και τα εγκλήματα των άρθρων 2 και 39 του ν. 4557/2018 (Α' 139),

στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2011/36/ ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1) και τα εγκλήματα του άρθρου 323Α του Ποινικού κώδικα (εμπορία ανθρώπων).

Η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά:

α) στις περιπτώσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (Ι.Κ.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.), τους διαχειριστές, ή

β) στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), τον διευθύνοντα σύμβουλο, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα στα οποία με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ανατεθεί το σύνολο της διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας, ή

γ) στις περιπτώσεις των συνεταιρισμών, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ή

δ) στις υπόλοιπες περιπτώσεις νομικών προσώπων, τον κατά περίπτωση νόμιμο εκπρόσωπο.

2. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, εάν η αναθέτουσα αρχή:

α) γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή

β) μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

2Α. Αν ο οικονομικός φορέας της παρ. 2 είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν τόσο την κύρια όσο και

την επικουρική ασφάλιση.

Οι υποχρεώσεις των περ. α' και β' της παρ. 2 θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον αυτές έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται. Στην περίπτωση αυτή, ο οικονομικός φορέας δεν υποχρεούται να απαντήσει καταφατικά στο σχετικό ερώτημα του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) του άρθρου 79, ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης, με το οποίο ερωτάται εάν ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή, κατά περίπτωση, εάν έχει αθετήσει τις παραπάνω υποχρεώσεις του.

Οι περ. α' και β' της παρ. 2 παύουν να εφαρμόζονται όταν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις ανωτέρω υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους στο μέτρο που τηρεί τους όρους του δεσμευτικού διακανονισμού.

3. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης παρέκκλιση από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό που προβλέπεται:

α) στις παρ. 1 και 2 κατ' εξαίρεση, για επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, όπως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος ή

β) στην παρ. 2, όταν ο αποκλεισμός θα ήταν σαφώς δυσανάλογος, ιδίως όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων ή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν καταβληθεί ή όταν ο οικονομικός φορέας ενημερώθηκε σχετικά με το ακριβές ποσό που οφείλεται λόγω αθέτησης των υποχρεώσεών του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αίτησης συμμετοχής ή σε ανοικτές διαδικασίες της προθεσμίας υποβολής προσφοράς.

4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

α) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων,

β) εάν ο οικονομικός φορέας τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου,

γ) εάν, με την επιφύλαξη της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α' 93), περί ποινικών κυρώσεων και άλλων διοικητικών συνεπειών, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,

δ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 24, περί σύγκρουσης συμφερόντων, δεν μπορεί να θεραπευθεί αποτελεσματικά με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

ε) εάν μία κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 48, περί προηγούμενης εμπλοκής υποψηφίων ή προσφερόντων, δεν μπορεί να θεραπευθεί με

άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

στ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης,

η) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει με απατηλό τρόπο παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιαδώς τις αποφάσεις που αφορούν στον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

θ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του.

5. Κατά παρέκκλιση όσων ορίζονται στην περ. β' της παρ. 4, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην αποκλείει έναν οικονομικό φορέα, ο οποίος βρίσκεται σε μια εκ των καταστάσεων που αναφέρονται στην περ. β' της παρ. 4, υπό την προϋπόθεση ότι η αναθέτουσα αρχή έχει αποδείξει ότι ο εν λόγω φορέας είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας, στην περίπτωση των καταστάσεων της περ. β' της παρ. 4.

6. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι αυτός βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις περιπτώσεις των παρ. 1 και 2.

Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, σε μία από τις περιπτώσεις της παρ. 4.

7. Οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας emπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 και στην παρ. 4, εκτός από την περ. β' αυτής, μπορεί να προσκομίζει στοιχεία, προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων.

Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής.

Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας που παρέχεται βάσει της παρούσας κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση στο κράτος μέλος στο οποίο ισχύει η απόφαση.

8. Η απόφαση της αναθέτουσας αρχής για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την παρ. 7, εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παρ. 9, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας σαράντα (40) ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής στην εν λόγω επιτροπή, συνοδευόμενου από όλα τα σχετικά στοιχεία. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του πρώτου εδαφίου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εκδώσει απόφαση για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την παρ. 7 και χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παρ. 9.

9. Για τις ανάγκες των παρ. 7 και 8, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συγκροτείται επιτροπή, τριετούς θητείας, που απαρτίζεται από:

α) έναν (1) εκπρόσωπο της ΕΑΑΔΗΣΥ, που εκτελεί χρέη Προέδρου,

β) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας και

ε) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με τους αναπληρωτές τους. Η θητεία των μελών της επιτροπής του προηγούμενου εδαφίου είναι τριετής. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ρυθμίζεται η διαδικασία αποστολής προς την επιτροπή του πρώτου εδαφίου του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής για γνωμοδότηση, οι προϋποθέσεις εξέτασης και επανεξέτασης επανορθωτικών μέτρων που ελήφθησαν και για τα οποία έχει ήδη εκδώσει γνώμη η επιτροπή, ειδικότερα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας της επιτροπής, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 8.

10. Εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, ορίζεται ότι στις περιπτώσεις της παρ. 1 η περίοδος αυτή ανέρχεται σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με αμετάκλητη απόφαση και στις περιπτώσεις της παρ. 4 στα τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης πράξης που βεβαιώνει το σχετικό γεγονός.

11. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ χωρίς ΦΠΑ».

Άρθρο 74 “Αποκλεισμός οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις - Εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 57 παρ. 7 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)”

1. Σε περίπτωση συνδρομής λόγων αποκλεισμού των παρ. 1 και 4 του άρθρου 73, περί λόγων αποκλεισμού, που θέτουν σε αμφιβολία την αξιοπιστία και την ακεραιότητα οικονομικού φορέα, και εφόσον ο οικονομικός φορέας δεν λάβει τα μέτρα για να αποδείξει την αξιοπιστία του, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 7 του άρθρου 73, μπορεί να επιβληθεί εις βάρος του αποκλεισμός από τη συμμετοχή σε μελλοντικές διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων του παρόντος, καθώς και συμβάσεων παραχώρησης για εύλογο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο. Πριν από την έκδοση της απόφασης περί οριζόντιου αποκλεισμού παρέχεται στον οικονομικό φορέα η δυνατότητα ακρόασης. Οι όροι και η περίοδος του ως άνω αποκλεισμού καθορίζονται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, τη σοβαρότητα του αδικήματος ή παραπτώματος, τον χρόνο που έχει παρέλθει από τη διάπραξή του, τη διάρκειά του, πιθανή υποτροπή, την πρόθεση ή τον βαθμό αμέλειας του εκάστοτε οικονομικού φορέα και τα μέτρα που αυτός λαμβάνει προς αποφυγή

διάπραξης παρόμοιων αδικημάτων ή παραπτωμάτων στο μέλλον.

Στην Εθνική Βάση Δεδομένων Δημόσιων Συμβάσεων, η οποία τηρείται και επικαιροποιείται από την ΕΑΑΔΗΣΥ, τηρείται μητρώο των αποκλεισθέντων οικονομικών φορέων, στο οποίο καταχωρίζονται όλες οι τελεσίδικες δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις που επιβάλλουν την κύρωση του οριζόντιου αποκλεισμού, καθώς και τα στοιχεία και η περίοδος αποκλεισμού των οικονομικών φορέων, με την επιφύλαξη του ν. 4624/2019 (Α' 137).

Οι αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς ανατρέχουν στο μητρώο αποκλεισθέντων φορέων, κατά την αξιολόγηση των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής, και μπορούν να αποκλείουν τους οικονομικούς φορείς που περιλαμβάνονται στο μητρώο από τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που διενεργούν. [...]

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Δικαιοσύνης και Υποδομών και Μεταφορών, ορίζεται η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του μητρώου αποκλεισθέντων και των μητρώων πληροφοριακού χαρακτήρα, καθώς και η έναρξη των υποχρεώσεων ενημέρωσής τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.

Μέχρι την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του καταλόγου αποκλεισθέντων, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς ζητούν από τον προσωρινό ανάδοχο, μαζί με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, υπεύθυνη δήλωση περί μη επιβολής σε βάρος του της κύρωσης του οριζόντιου αποκλεισμού, σύμφωνα τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)»

«1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής, τα οποία έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, περί κριτηρίων επιλογής, 76, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου και 77, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, και

γ) τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 84, περί περιορισμού του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ίδιες πληροφορίες για τους φορείς αυτούς.

Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.

Κατά την απάντηση οικονομικού φορέα στο ερώτημα του ΕΕΕΣ ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης για σύναψη συμφωνιών με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η συνδρομή περιστάσεων, όπως η τριετής παραγραφή της παρ. 10 του άρθρου 73, περί λόγων αποκλεισμού, ή η εφαρμογή της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α' 93), αναλύεται στο σχετικό πεδίο που προβάλλει κατόπιν θετικής απάντησης, ενώ ισχύουν τα όσα αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο για την προσκόμιση δικαιολογητικών.

Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης δημόσιας σύμβασης, που είτε εκκινούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος είτε έχουν εκκινήσει νωρίτερα αλλά δεν έχει ακόμη συμπληρωθεί και υποβληθεί το ΕΕΕΣ, οι προηγούμενες αρνητικές απαντήσεις στο ανωτέρω ερώτημα του ΕΕΕΣ ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης, από οικονομικούς φορείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011, δεν στοιχειοθετούν τον λόγο αποκλεισμού των περ. ζ' ή/ και θ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του παρόντος και δεν απαιτείται να δηλωθούν κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και κάθε αντίστοιχου εντύπου.

Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 4, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΣ, το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς.

2. [Καταργήθηκε][...].

3. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (L 3), και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.

4. [Καταργήθηκε]. [...]”.

Άρθρο 79Α Υπογραφή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης

1. Κατά την υποβολή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) του άρθρου 79, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα, η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 73 για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν.

2. Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησής του κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

3. [Καταργήθηκε]

4. Το ΕΕΕΣ φέρει υπογραφή με ημερομηνία εντός του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής. Αν στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας υπογραφής του ΕΕΕΣ και της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής έχουν επέλθει μεταβολές στα δηλωθέντα στοιχεία, εκ μέρους του, στο ΕΕΕΣ, ο οικονομικός φορέας

αποσύρει την προσφορά του, χωρίς να απαιτείται απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Στη συνέχεια μπορεί να την υποβάλει εκ νέου με επίκαιρο ΕΕΕΣ.

Άρθρο 118 «Απευθείας ανάθεση»

1. Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης έργου και τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 107 έως 110, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.

2. Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες για την ανάθεση της σύμβασης υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου.

3. Μετά την έκδοση της απόφασης ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή τη δημοσιεύει στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 38 και την κοινοποιεί στον οικονομικό φορέα. Η παράλειψη εκπλήρωσης της υποχρέωσης του προηγούμενου εδαφίου καθιστά τη σύμβαση αυτοδικαίως άκυρη. Με την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης η σύμβαση θεωρείται, ότι έχει συναφθεί και η υπογραφή του σχετικού συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Η υπογραφή συμφωνητικού απαιτείται για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία που υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 105, περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης. Ειδικά για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή/και ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), το ανωτέρω ποσό ορίζεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο: α) την επωνυμία και τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής, β) περιγραφή του αντικείμενου της σύμβασης και της αξίας της, γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση, δ) κάθε άλλη πληροφορία που η αναθέτουσα αρχή κρίνει απαραίτητη.[...].»

Άρθρο 328 «Απευθείας ανάθεση»

1. Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης έργου και τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 318 έως 321, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.

2. Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες για την ανάθεση της σύμβασης υπηρεσίες του αναθέτοντα φορέα, χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου.

3. Η απευθείας ανάθεση σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα γίνεται με κριτήρια τη δυνατότητα της καλής και έγκαιρης εκτέλεσης της σύμβασης από τον ανάδοχο και την οικονομική του προσφορά.

4. Μετά από την έκδοση της απόφασης ανάθεσης, ο αναθέτων φορέας κοινοποιεί στον οικονομικό φορέα την απόφαση και τη δημοσιεύει στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 38 και το άρθρο 260 περί Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ). Η παράλειψη δημοσίευσης καθιστά τη σύμβαση αυτοδικαίως άκυρη. Με την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης η σύμβαση θεωρείται ότι έχει συναφθεί και η υπογραφή του σχετικού συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Η υπογραφή συμφωνητικού απαιτείται για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία που υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 315 περί ειδικών κανόνων

διεξαγωγής διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης. Ειδικά για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), το ανωτέρω ποσό ορίζεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο:

- α) την επωνυμία και τα στοιχεία του αναθέτοντα φορέα,
- β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της,
- γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση,
- δ) κάθε άλλη πληροφορία που ο αναθέτων φορέας κρίνει απαραίτητη.

5. [Καταργήθηκε].

Άρθρο 119 «Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας - Εξουσιοδοτική διάταξη»

1. Σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, ή μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), οι αναθέτουσες αρχές ή οι δικαιούχοι ενεργειών τεχνικής βοήθειας, κατά την έννοια του ν. 4314/2014 (Α' 265) και του θεσμικού πλαισίου του ΕΠΑ, μπορούν να προσφεύγουν και στις διαδικασίες των παρ. 2 και 3, κατά περίπτωση.

2. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, εκτιμώμενης αξίας έως εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, κατόπιν αποστολής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η πρόσκληση απευθύνεται σε τρεις (3) τουλάχιστον οικονομικούς φορείς, οι οποίοι επιλέγονται μεταξύ των εγγεγραμμένων σε κατάλογο προμηθευτών ή/και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό της εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας. Δεν αξιολογούνται προσφορές που υποβάλλονται από μη προσκληθέντες οικονομικούς φορείς. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

3. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, εκτιμώμενης αξίας άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) έως και εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η πρόσκληση απευθύνεται προς όλους τους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σε κατάλογο προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό της εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας και οι οποίοι ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, όπως αυτό αποτυπώνεται στον συγκεκριμένο κωδικό CPV του άρθρου 23. Δεν αξιολογούνται προσφορές που υποβάλλονται από μη προσκληθέντες οικονομικούς φορείς. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού ρυθμίζεται η διαδικασία κατάρτισης και τήρησης των καταλόγων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών τεχνικής βοήθειας για την εφαρμογή του παρόντος και εξειδικεύονται οι όροι εγγραφής των οικονομικών φορέων σε αυτούς, οι όροι επιλογής του αναδόχου κατά τις παρ. 2 και 3, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. [Καταργήθηκε]

6. Σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών ή μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του ΕΠΑ, με τη διαδικασία των άρθρων 118, περί απευθείας ανάθεσης, και 118Α, περί απευθείας ανάθεσης μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς (e-marketplace), η σύναψη αυτών χωρεί με αιτιολογημένη απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

7. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύναψη σύμβασης, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3, αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ.

8. Η διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν σε ενέργειες ωρίμανσης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, η εκτιμώμενη αξία των οποίων δεν υπερβαίνει τα όρια της παρ. 1 του άρθρου 118, γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παρ. 1 έως 3 του άρθρου 118.

9. Οι πληρωμές για τις δημόσιες συμβάσεις ενεργειών της παρ. 1, όταν εφαρμόζεται το άρθρο 117Α, περί δημόσιων συμβάσεων ήσσονος αξίας, εκτελούνται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας υπηρεσίας.

10. Τα καθήκοντα αποφαινόμενου οργάνου στο πλαίσιο της διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων ενεργειών τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) εκτιμώμενης αξίας άνω των εκατό χιλιάδων (100,000) ευρώ ασκούνται από το αρμόδιο για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας όργανο του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου».

Άρθρο 120 Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης

1. Για συμβάσεις κάτω των ορίων, ως χρόνος έναρξης των διαδικασιών του άρθρου 26 νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, ανά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 66. [Καταργήθηκε]

2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης ή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προσφοράς ή της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση.

3. Για τις συμβάσεις του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, ισχύουν τα ακόλουθα:
α) Η πρόσκληση της παρ. 2 ειδικά για συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

β) Για τις δημόσιες συμβάσεις έργου με εκτιμώμενη αξία μέχρι και τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, η πρόσκληση της παρ. 2 δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

Για τις δημόσιες συμβάσεις έργου άνω των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, η πρόσκληση για την υποβολή

προσφοράς αποστέλλεται σε τουλάχιστον τρεις (3) οικονομικούς φορείς και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ για τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν αξιολογούνται προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

γ) Οι προσκλήσεις για την υποβολή προσφοράς στις συμβάσεις έργων, μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών αναρτώνται και στην ιστοσελίδα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Η διαδικασία της περ. α' λαμβάνει χώρα και για τις συμβάσεις που ανατίθενται δυνάμει της παρ. 6 του άρθρου 118.

4. Η παράλειψη εκπλήρωσης της υποχρέωσης της παρ. 3 κωλύει τη σύναψη της σύμβασης.

Άρθρο 329 «Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας - Εξουσιοδοτική διάταξη»

1. Σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών ή μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του Ε.Ο.Χ. ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή/και ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), οι αναθέτοντες φορείς ή/και οι δικαιούχοι ενεργειών τεχνικής βοήθειας, κατά την έννοια του ν. 4314/2014 και του θεσμικού πλαισίου του ΕΠΑ, μπορούν να προσφεύγουν και στις διαδικασίες των παρ. 2 και 3, κατά περίπτωση.

2. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου για την εκτέλεση ενεργειών τεχνικής βοήθειας οργάνου του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου, επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, εκτιμώμενης αξίας έως εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, κατόπιν αποστολής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η πρόσκληση απευθύνεται σε τρεις (3) τουλάχιστον οικονομικούς φορείς, οι οποίοι επιλέγονται μεταξύ των εγγεγραμμένων σε κατάλογο προμηθευτών ή/και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας. Δεν αξιολογούνται προσφορές, που υποβάλλονται από μη προσκληθέντες οικονομικούς φορείς. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

3. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου για την εκτέλεση ενεργειών τεχνικής βοήθειας οργάνου του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών εκτιμώμενης αξίας άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) έως και εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η πρόσκληση απευθύνεται προς όλους τους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σε κατάλογο προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας και οι οποίοι ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης, όπως αυτό αποτυπώνεται στον συγκεκριμένο κωδικό CPV του άρθρου 23. Δεν αξιολογούνται προσφορές, που υποβάλλονται από μη προσκληθέντες οικονομικούς φορείς. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού ρυθμίζεται η διαδικασία κατάρτισης και τήρησης των καταλόγων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών τεχνικής βοήθειας για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, και εξειδικεύονται οι όροι εγγραφής των οικονομικών φορέων σε αυτούς, οι όροι επιλογής του αναδόχου κατά τις παρ. 2 και 3, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. [Καταργήθηκε]

6. Σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών ή μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του Ε.Ο.Χ. ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του ΕΠΑ, η σύναψη αυτών κατά το άρθρο 328 περί απευθείας ανάθεσης, χωρεί με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας οργάνου του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

7. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύναψη σύμβασης, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3, αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ.

8. Σε περίπτωση συμβάσεων υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν σε ενέργειες ωρίμανσης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή/και ταμείων, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία δεν υπερβαίνει τα όρια της παρ. 1 του άρθρου 328, η διαδικασία ανάθεσης γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 328 περί απευθείας ανάθεσης.

9. Οι πληρωμές για τις δημόσιες συμβάσεις ενεργειών της παρ. 1, όταν εφαρμόζεται το άρθρο 327 Α, περί δημόσιων συμβάσεων ήσσονος αξίας, εκτελούνται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας υπηρεσίας.

10. Τα καθήκοντα αποφαινόμενου οργάνου στο πλαίσιο της διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων ενεργειών τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του Ε.Ο.Χ. ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) εκτιμώμενης αξίας άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, ασκούνται από το αρμόδιο για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας όργανο του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου».

Άρθρο 330 Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης

1. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, ως χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας, της κλειστής διαδικασίας και της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης, ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 296 περί δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο.

[Καταργήθηκε]

2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης ή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προσφοράς ή της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση.

3. Για τις συμβάσεις του άρθρου 328 περί απευθείας ανάθεσης και για τους αναθέτοντες φορείς που είναι αναθέτουσες αρχές ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Η πρόσκληση της παρ. 2, ειδικά για συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

β) Για τις δημόσιες συμβάσεις έργου με εκτιμώμενη αξία μέχρι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, η πρόσκληση της παρ. 2 δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ πέντε (5) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν

λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

Για τις δημόσιες συμβάσεις έργου με εκτιμώμενη αξία άνω των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, η πρόσκληση για την υποβολή προσφοράς αποστέλλεται σε τουλάχιστον τρεις (3) φορείς και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ για τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν αξιολογούνται προσφορές οικονομικών φορέων, που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

γ) Οι προσκλήσεις για την υποβολή προσφοράς στις συμβάσεις έργων, μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών αναρτώνται και στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ε.

4. Η παράλειψη εκπλήρωσης της υποχρέωσης της παρ. 3 κωλύει τη σύναψη της σύμβασης.

2. Οι διατάξεις του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167) και ιδίως τα άρθρα 134 και 139, τα οποία έχουν ως εξής:

Άρθρο 134 «Τεχνική Βοήθεια»

1. Οι ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας (τεχνικής υποστήριξης) αφορούν τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο των προγραμμάτων του ΕΠΑ, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Συντονισμού, των Υπηρεσιών Διαχείρισης και των δικαιούχων για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Συνίστανται ιδίως, στην προμήθεια αγαθών και λήψη υπηρεσιών, στην κάλυψη δαπανών, καθώς και σε κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη που αποσκοπεί στην ενίσχυση της υλοποίησης των στόχων και των προγραμμάτων του ΕΠΑ.

2. Δικαιούχοι ενεργειών στο πλαίσιο Τομεακού Προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας του ΕΠΑ, που καταρτίζεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, είναι οι αναφερόμενοι στο Πρόγραμμα. Δικαιούχοι ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας στο πλαίσιο του αντίστοιχου άξονα προτεραιότητας του οικείου ΤΠΑ ή ΠΠΑ είναι οι Υπηρεσίες Διαχείρισης, η ΜΟΔ Α.Ε., καθώς και άλλοι φορείς και υπηρεσίες, εφόσον προβλέπονται από την έγκριση των προγραμμάτων.

3. Οι ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους μέσω του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων. Ο προϋπολογισμός του τομεακού προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας καθορίζεται ως ποσοστό μέχρι το 1% του προϋπολογισμού του ΕΠΑ. Ο προϋπολογισμός του αντίστοιχου άξονα προτεραιότητας των επιμέρους προγραμμάτων του ΕΠΑ καθορίζεται ως ποσοστό μέχρι 1% του προϋπολογισμού τους. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τα ποσοστά αυτά μπορεί να οριστούν μέχρι το διπλάσιο των ανωτέρω. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών, μπορεί ο προϋπολογισμός του τομεακού προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας να καθορίζεται σε ποσοστό μεγαλύτερο του προβλεπόμενου στο προηγούμενο εδάφιο της παρούσας.

Ο προϋπολογισμός του προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας της παρ. 2 του άρθρου 139 του παρόντος μπορεί να ανέρχεται μέχρι το 1% του ορίου δαπανών του Εθνικού ΠΔΕ, που ισχύει για το έτος κατά το οποίο εκδίδεται η απόφαση έγκρισής του.

4. Το άρθρο 119, η παρ. 8 του άρθρου 200 και το άρθρο 329 του ν. 4412/2016 (Α' 147) εφαρμόζονται και για τις ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας, που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑ.

5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζεται η διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης των προγραμμάτων, εξειδικεύονται περαιτέρω οι επιλέξιμες κατηγορίες ενεργειών και ορίζονται, αν απαιτείται, και άλλοι δικαιούχοι ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας πέραν των οριζόμενων στο παρόν άρθρο.

6. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 5, καθώς και των αποφάσεων της παρ. 4 του άρθρου 120 και της παρ. 4 του άρθρου 329 του ν. 4412/2016, εφαρμόζεται αναλογικά η υπό στοιχεία 23451/ΕΥΣΣΑ

493/24.2.2017 (B` 677) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, χωρίς διάκριση υποπρογραμμάτων και χωρίς περιορισμό στον προϋπολογισμό κάθε κατηγορίας επιλέξιμων ενεργειών, όπως αυτές αναφέρονται στο Παράρτημα αυτής. Στις επιμέρους, κατηγορίες επιλέξιμων ενεργειών της παραπάνω απόφασης προστίθενται οι ενέργειες επίβλεψης έργων του ΕΠΑ μέσα από τις διαδικασίες της παρ. 5 του άρθρου 137 του παρόντος. Μέχρι τη δημιουργία καταλόγου προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών δικαιούχων Τεχνικής Βοήθειας ΕΠΑ, η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων και η Δι.Δι.Ε.Π. μπορούν, για την εκτέλεση των ενεργειών των οποίων είναι δικαιούχοι, να χρησιμοποιούν τους καταλόγους προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού του άρθρου 14 του ν. 4314/2014, που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 10 της ανωτέρω απόφασης.

7. Η απόφαση της παρ. 8 του άρθρου 48 του ν. 4314/2014 εφαρμόζεται αναλόγως και για τις ενέργειες τεχνικής υποστήριξης που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑ.»

*** Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 134 τροποποιήθηκαν ως προς τον προσδιορισμό του ύψους των πόρων της τεχνικής βοήθειας του ΕΠΑ και το άρθρο, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 58 Ν.4811/2021, ΦΕΚ Α` 108/26.06.2021, διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 83 του Ν. 4849/2021 (ΦΕΚ Α 207/5.11.2021).

Άρθρο 139 «Μεταβατική περίοδος»

1. Μέχρι την έναρξη της πρώτης προγραμματικής περιόδου του Ε.Π.Α., η οποία λαμβάνει χώρα την 1.7.2021, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον συντονισμό των φορέων και των ενεργειών για την προετοιμασία του Ε.Π.Α. και τον προσδιορισμό των προγραμματικών στόχων της μεταβατικής περιόδου. Με όμοια απόφαση, μπορεί να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη διαδικασία ένταξης έργων στο Π.Δ.Ε. για χρηματοδότηση από το εθνικό σκέλος του, τη διαδικασία παρακολούθησής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων εγκρίνεται πρόγραμμα ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας μεταβατικής περιόδου για την κατάρτιση του Ε.Π.Α. και των προγραμμάτων του και την υποστήριξη έργων του εθνικού σκέλους, με δικαιούχο τη Δι.Δι.Ε.Π. και με περίοδο επιλεξιμότητας δαπανών που αρχίζει από την έναρξη ισχύος του παρόντος και λήγει ένα (1) έτος μετά την έναρξη της πρώτης προγραμματικής περιόδου. Με την εν λόγω απόφαση καθορίζεται ο προϋπολογισμός του προγράμματος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο έκτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 134 και μπορεί να προσδιορίζονται και άλλοι δικαιούχοι των ενεργειών.

Κατά την κατάρτιση και εφαρμογή του προγράμματος ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας μεταβατικής περιόδου δύναται να λαμβάνεται μέριμνα για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των ΟΤΑ α` και β` βαθμού. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις αναγκαίες ενέργειες που αφορούν: α) στην κατάρτιση, την ενημέρωση, τον σχεδιασμό και την έναρξη της υλοποίησης του Ε.Π.Α. και των προγραμμάτων του, β) στην υποστήριξη της υλοποίησης των Ειδικών Προγραμμάτων του άρθρου 110 του ν. 4497/2017 και γ) στην πραγματοποίηση των επιτόπιων επιθεωρήσεων της υποπαρ. 3 της παρ. Β` του άρθρου 129 του παρόντος. Η υλοποίηση του προγράμματος γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 119, την παρ. 8 του άρθρου 200 και το άρθρο 329 του ν. 4412/2016 (Α` 147) και με ανάλογη εφαρμογή: α) της υπό στοιχεία 23451/ΕΥΣΣΑ 493/24.2.2017 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, χωρίς διάκριση υποπρογραμμάτων και χωρίς περιορισμό στον προϋπολογισμό κάθε κατηγορίας και β) της απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 48 του ν. 4314/2014 (Α` 265). Κατά την εφαρμογή του προγράμματος, η Δι.Δι.Ε.Π. και οι λοιποί οριζόμενοι δικαιούχοι μπορούν να χρησιμοποιούν τους καταλόγους προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού του ν. 4314/2014 για την εκτέλεση των αντίστοιχων ενεργειών.

3. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων μπορεί να τροποποιείται το χρονοδιάγραμμα κατάρτισης, διαβούλευσης και έγκρισης του πρώτου Ε.Π.Α. και των επιμέρους προγραμμάτων του και να παρατείνεται η περίοδος επιλεξιμότητας δαπανών του προγράμματος ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας μεταβατικής περιόδου.».

*** Ο τίτλος και το πέμπτο εδάφιο της παρ. 2 τροποποιήθηκαν και το άρθρο 139, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 98 του Ν. 4764/2020 (ΦΕΚ Α` 256/23.12.2020) αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 43 Ν.4811/2021, ΦΕΚ Α` 108/26.06.2021».

3. Η υπ' αριθμ. 23451/ΕΥΣΣΑ493/24.02.2017 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 677) «Διαδικασίες κατάρτισης, έγκρισης και υλοποίησης προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας, διαδικασίες δημιουργίας και διατήρησης καταλόγων προμηθευτών για την ανάθεση και υλοποίηση ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας».

IV. Επί της νομιμότητας και του εν γένει περιεχομένου των προτεινόμενων ρυθμίσεων

A. Με τα άρθρα 118 επ. του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167) τίθενται οι κανόνες που διέπουν την κατάρτιση, το συντονισμό, τη διαχείριση, τη χρηματοδότηση, τον έλεγχο και την εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) και των επιμέρους προγραμμάτων του, που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Σύμφωνα δε με την παρ. 1 του άρθρου 134 του ως άνω νόμου ορίζονται ως ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας (τεχνικής υποστήριξης) στο πλαίσιο του ΕΠΑ οι ενέργειες που αφορούν τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο των προγραμμάτων του ΕΠΑ, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Συντονισμού, των Υπηρεσιών Διαχείρισης και των δικαιούχων για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Συνίστανται ιδίως, στην προμήθεια αγαθών και λήψη υπηρεσιών, στην κάλυψη δαπανών, καθώς και σε κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη που αποσκοπεί στην ενίσχυση της υλοποίησης των στόχων και των προγραμμάτων του ΕΠΑ.

Με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου προβλέφθηκε ότι για την ανάθεση συμβάσεων για ενέργειες τεχνικής βοήθειας εφαρμόζονται τα άρθρα 119 και 329 του ν. 4412/2016, κατά περίπτωση, ενώ με την παρ. 5 παρέχεται εξουσιοδότηση προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τον καθορισμό της διαδικασίας κατάρτισης και έγκρισης των προγραμμάτων, την περαιτέρω εξειδίκευση των επιλέξιμων κατηγοριών ενεργειών και τον ορισμό, αν απαιτείται, και άλλων δικαιούχων ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας πέραν των όσων ορίζονται με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

Ακολούθως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 119 και στην παρ. 4 του άρθρου 329 του ν. 4412/2016, ως ισχύει, παρέχεται εξουσιοδότηση προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή προς τον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό να καθορίσει δι' Αποφάσεώς του τη διαδικασία κατάρτισης και τήρησης καταλόγων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών τεχνικής βοήθειας, με την οποία εξειδικεύονται οι όροι εγγραφής των οικονομικών φορέων σε αυτούς, οι όροι επιλογής αναδόχου και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Σημειωτέον, ότι βάσει της ανωτέρω εξουσιοδότησης έχει εκδοθεί η υπ' αριθ. 23451/ΕΥΣΣΑ493/24.02.2017 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, (Β' 677), ως ισχύει, με την οποία καθορίζεται η διαδικασία κατάρτισης, λειτουργίας και τήρησης Καταλόγου Προμηθευτών – Παρόχων Υπηρεσιών για ενέργειες τεχνικής βοήθειας των Ε.Π./Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014 – 2020, η οποία, βάσει ρητής πρόβλεψης της παρ. 6 του ως άνω άρθρου εφαρμόζεται αναλογικά και για τις ενέργειες

τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑ έως την έκδοση της εξεταζόμενης με την παρούσα Υπουργικής Απόφασης.

Β. Η προτεινόμενη Υπουργική Απόφαση αφορά στον καθορισμό της διαδικασίας κατάρτισης, έγκρισης και υλοποίησης προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας του ΕΠΑ (Μέρος Α') και στη διαδικασία κατάρτισης, λειτουργίας και διατήρησης καταλόγων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας (Μέρος Β', άρθρα 7 έως 17). Στο Μέρος Β' (άρθρα 7 έως 17) τίγονται θέματα δημοσίων συμβάσεων καθώς στα εν λόγω άρθρα ορίζονται α) οι διαδικασίες εγγραφής προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας στον κατάλογο, β) οι κανόνες δημοσιότητας, που εφαρμόζονται κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών μέσω καταλόγου, και γ) άλλες αναγκαίες λεπτομέρειες που αφορούν στη διαδικασία ανάθεσης και υλοποίησης ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας των δικαιούχων φορέων.

Το υπό εξέταση σχέδιο Υπουργικής Απόφασης ερείδεται επί της παρεχόμενης από την παρ. 4 του άρθρου 119 του ν. 4412/2016, ως ισχύει, εξουσιοδότησης, σε συνδυασμό με την παρ. 4 του άρθρου 134 του ν. 4635/2019. Επισημαίνεται ότι η παρεχόμενη κατά τα ανωτέρω εξουσιοδότηση περιορίζεται σε εξειδίκευση και καθορισμό των αναγκαίων τεχνικών λεπτομερειών, ενώ, κατά τα λοιπά εφαρμοστέοι είναι σε κάθε περίπτωση οι κανόνες που τίθενται από την κείμενη ενωσιακή και εθνική νομοθεσία. Στην περίπτωση δε, που στο πεδίο εφαρμογής της υπό εξέταση Απόφασης είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται και αναθέτοντες φορείς, θα πρέπει να γίνει ρητή αναφορά στην έτερη εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 329 του ν. 4412/2016 στο προοίμιο αυτής.

Γ. Ως προς διαδικασία δημιουργίας καταλόγων και εγγραφής σε αυτούς, παρατηρούνται τα εξής :

Σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη της παρ. 5 του άρθρου 9, *«Η εγγραφή στον Κατάλογο συνιστά απόδειξη πλήρωσης των κριτηρίων συμμετοχής, τεχνικής / επαγγελματικής ικανότητας και οικονομικής / χρηματοοικονομικής επάρκειας για την ανάληψη συγκεκριμένης κατηγορίας έργων»*. Ωστόσο, κατά την τελευταία παράγραφο του άρθρου 10, *«Για όλα τα ανωτέρω, δύναται να ζητείται η υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης προσαρμοσμένης καταλλήλως για την εφαρμογή της παρούσας Υπουργικής Απόφασης στο Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 2 & 4 του ν. 4412/2016 αντί της υποβολής των σχετικών δικαιολογητικών που τα επιβεβαιώνουν. Στην περίπτωση αυτή, τα δικαιολογητικά και τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία θα είναι σύμφωνα με το άρθρο 80 του ν. 4412/2016 θα περιγράφονται αναλυτικά στις Προσκήσεις Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος του άρθρου 12 παρ. 2 και 3 της παρούσας και πρέπει να ζητούνται πριν την υπογραφή της ανάθεσης ή την υπογραφή της σύμβασης»*.

Εισαγωγικά, επισημαίνεται ότι με το άρθρο 27 του ν. 4782/2021 (ΦΕΚ Α` 36) τροποποιήθηκε το άρθρο 79 του ν. 4412/2016 και προβλέπεται η χρήση του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) αντί του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), το οποίο καταργείται. Συνεπώς, η τελευταία παράγραφος του άρθρου 10 της υπό εξέταση Απόφασης χρήζει αναδιατύπωσης ως προς την αναφορά της στο ΤΕΥΔ καθώς και προσθήκης παραπομπής στο άρθρο 79Α του ν. 4412/2016 για την υπογραφή του ΕΕΕΣ από τον κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα,.

Σε κάθε περίπτωση, ωστόσο, στο βαθμό που αντί αποδεικτικών μέσων, θα ζητείται η υποβολή πλέον υπεύθυνης δήλωσης με τη μορφή του ΕΕΕΣ, θα πρόκειται για προκαταρκτική απόδειξη και όχι για απόδειξη, η οποία και λαμβάνει χώρα με την προσκόμιση των αντίστοιχων αποδεικτικών μέσων προ της ανάθεσης ορισμένης σύμβασης. Ως εκ τούτου, προκειμένου η εγγραφή στον Κατάλογο να αποτελέσει τεκμήριο πλήρωσης των σχετικών όρων και κριτηρίων εκ μέρους των οικονομικών φορέων θα έπρεπε να ζητούνται και να ελέγχονται τα οικεία αποδεικτικά μέσα κατά το στάδιο αυτό. Για την πληρότητα της ρύθμισης, σκόπιμο θα ήταν να εξετασθεί εάν θα πρέπει να προβλεφθούν κυρώσεις για την περίπτωση που, κατά το στάδιο ανάθεσης της σύμβασης, ο οικονομικός φορέας, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα

έγγραφα και στοιχεία που αποδεικνύουν τη μη συνδρομή στο πρόσωπό του λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κατά περίπτωση κριτηρίων επιλογής, κατά τα υπ' αυτού δηλωθέντα.

Περαιτέρω, στην παρ. 5 του άρθρου 9 όπου αναφέρεται ότι «*Η εγγραφή στον Κατάλογο συνιστά απόδειξη πλήρωσης των κριτηρίων συμμετοχής, τεχνικής/επαγγελματικής ικανότητας και οικονομικής/χρηματοοικονομικής επάρκειας για την ανάληψη συγκεκριμένης κατηγορίας έργων*», σκόπιμο είναι να προστεθεί και η φράση «*προϋποθέσεις συμμετοχής*» προκειμένου να καθίσταται σαφές ότι αφορά και στην πλήρωση των λόγων αποκλεισμού. Τέλος, στο τελευταίο εδάφιο της περ. V του άρθρου 10 γίνεται παραπομπή στο άρθρο 12 παρ. 2 & 3 της προτεινόμενης απόφασης αντί του ορθού άρθρου 11 παρ. 2 & 3.

Κατά συνέπεια, οι σχετικές ρυθμίσεις των παρ. 5 άρθρου 9 και της περ. V του άρθρου 10 θα πρέπει να αναδιατυπωθούν.

Δ. Ειδικά, ως προς τους όρους εγγραφής των οικονομικών φορέων σε κατάλογο, (άρθρο 10 εξεταζόμενου σχεδίου), παρατηρείται ότι η αναφορά στους υποχρεωτικούς και δυνητικούς λόγους αποκλεισμού του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, δεν ακολουθεί τη δομή και το περιεχόμενο του εν λόγω άρθρου, ως αυτό ισχύει μετά και την τροποποίησή του με το άρθρο 23 του ν. 4782/2021 και, ως εκ τούτου, προτείνεται η ρητή παραπομπή σε αυτό, προς αποφυγή πιθανών αμφισημιών. Στο ως άνω πλαίσιο, επισημαίνονται ιδίως τα ακόλουθα ως παρεκκλίσεις από τις ισχύουσες διατάξεις του ν. 4412/2016:

- στην παρ. II: α) προβλέπεται η προσκόμιση «στοιχείων» σχετικά με την προσωπική κατάσταση του ενδιαφερόμενου φυσικού / νομικού προσώπου χωρίς περαιτέρω παραπομπή στο άρθρο 80 (Αποδεικτικά μέσα) του ν. 4412/2016, β) αναφέρεται η μη ύπαρξη «τελεσίδικης» αντί «αμετάκλητης» (άρθρο 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016) καταδικαστικής απόφασης, γ) δεν υφίσταται αναφορά στην παράγραφο 73 παρ. 2^Α του ν. 4412/2016, δ) δεν υφίσταται αναφορά στην Υπεύθυνη Δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 74 του ν. 4412/2016

- στην παρ. III: α) χρήζει αναδιατύπωσης η τρίτη περίπτωση προκειμένου να συμπεριλάβει την πρόσφατη τροποποίηση για την υπαγωγή σε διαδικασία εξυγίανσης, β) η τέταρτη περίπτωση πρέπει να τροποποιηθεί βάσει της νέας διατύπωσης της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 ήτοι «*εάν, με την επιφύλαξη της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α' 93), περί ποινικών κυρώσεων και άλλων διοικητικών συνεπειών, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού*», γ) στην έβδομη περίπτωση αναφέρεται ο όρος «*ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων*» αντί του ισχύοντος στην περ. ζ της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 «*ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων*», δ) στην όγδοη περίπτωση αναφέρεται ο όρος «*να παράσχει εξ' αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες*» αντί του ισχύοντος στην παρ. 4 του άρθρου 73 «*να παράσχει με απατηλό τρόπο παραπλανητικές πληροφορίες*».

Περαιτέρω, στο τέλος της ως άνω παραγράφου III αφορά σε Υπεύθυνη Δήλωση που υπογράφεται από τους εκπροσώπους των εκάστοτε νομικών προσώπων, η οποία διαφαίνεται, λόγω της θέσης της στο κείμενο ότι αφορά σε όλους τους λόγους αποκλεισμούς. Αντίθετα, στο άρθρο 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016 η εν λόγω Υπεύθυνη Δήλωση αφορά σε τυχόν αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση.

Αντίστοιχες αναφορές στα άρθρα 75 (κριτήρια επιλογής), 79 (ΕΕΕΣ) και 80 (Αποδεικτικά μέσα) του ν. 4412/2016, κρίνεται σκόπιμο να παραπέμπουν απευθείας στα εν λόγω άρθρα προκειμένου να μη απαιτείται τροποποίηση της Απόφασης κάθε φορά που τροποποιείται ο ν. 4412/2016, καθώς οι λόγοι αποκλεισμού, τα κριτήρια επιλογής και τα αποδεικτικά μέσα ορίζονται από τον νόμο και την οδηγία κατά τρόπο μη δεκτικό διαφοροποίησης, ενώ η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή διατηρεί τη δυνατότητα επιλογής και εξειδίκευσης των κατάλληλων κατά περίπτωση κριτηρίων επιλογής και των αντίστοιχων αποδεικτικών

μέσων στην πρόσκληση εγγραφής στον κατάλογο.

Ε. Ως προς δε την ακολουθητέα διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης μέσω καταλόγου, σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Από τη γραμματική διατύπωση της υπό εξέταση ρύθμισης, φαίνεται πως η διαδικασία ανάθεσης σύμβασης μέσω καταλόγου δεν καταλαμβάνει τις συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας έως 30.000 ευρώ, οι οποίες ανατίθενται με βάση τα άρθρα 118 και 120 ή 328 και 330 του ν. 4412/2016. Σε κάθε περίπτωση, σκόπιμο είναι ο προσδιορισμός των κατώτατων ορίων εφαρμογής της υπό εξέταση Απόφασης να πραγματοποιείται με παραπομπή στο άρθρο 118 του ν. 4412/2016 και όχι βάσει χρηματικού ποσού.

- Δεδομένου ότι δεν εξειδικεύεται ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας της Επιτροπής Αξιολόγησης Προσφορών (παρ. 5 άρθρου 11), σκόπιμη κρίνεται η παραπομπή στο άρθρο 221 του ν. 4412/2016. Σημειώνεται, επίσης, ότι από τη γραμματική διατύπωση της πρόβλεψης «στην προκείμενη περίπτωση συμβάσεων με τον ως άνω προϋπολογισμό», δεν καθίσταται σαφές ποιες συμβάσεις αφορά, ήτοι εάν αφορά στις συμβάσεις μόνον της αμέσως προηγούμενης παραγράφου (3), εκτιμώμενης αξίας από 60.001 ευρώ και μέχρι του ποσού των 100.000 ευρώ, ή εάν καταλαμβάνει και τις συμβάσεις της παρ. 2, εκτιμώμενης αξίας από 30.001 έως 60.000 ευρώ.

- Η πρόβλεψη περί υπογραφής συμφωνητικού «από το αρμόδιο όργανο που εκδίδει την αιτιολογημένη απόφαση ανάθεσης» (παρ. 9 άρθρου 11) τίθεται εκ περισπού καθώς επαναλαμβάνει τη ρύθμιση της παρ. 6 του άρθρου 119 του ν. 4412/2016, χωρίς περαιτέρω προσδιορισμό του οργάνου αυτού.

- Σε κάθε περίπτωση, η παράγραφος 3 του άρθρου 6 «Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης» του ν. 4412/2016, στην οποία ορίζεται ότι «η σύμβαση δεν κατατέμεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους» εφαρμόζεται και στην ρυθμιζόμενη με το υπό εξέταση σχέδιο περίπτωση, τόσο ως προς τα κατώτατα όρια της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ όσο και ως προς τα κατώτατα όρια του άρθρου 119 του ν. 4412/2016.

- Ως προς δε την προβλεπόμενη διαδικασία ενστάσεων (άρθρο 12), ελήφθη υπόψιν ότι το άρθρο 127 του ν. 4412/2016, ως τροποποιημένο με το άρθρο 55 του ν. 4782/2021, τίθεται σε ισχύ από 01.03.2022 (βλ. άρθρο 142 παρ. 1 περ. ε του ν. 4782/2021) και ορίζει ότι «2. Για τα ζητήματα έννομης προστασίας για δημόσιες συμβάσεις του άρθρου 119, περί συμβάσεων ενεργειών τεχνικής βοήθειας: α) με εκτιμώμενη αξία άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, εφαρμόζεται το Βιβλίο IV, β) με εκτιμώμενη αξία έως και εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, εφαρμόζεται η παρ. 1.». Κατά συνέπεια, προτείνεται η αναδιατύπωση του συγκεκριμένου άρθρου με γνήσια παραπομπή στις διατάξεις του άρθρου 127 και 345 επ. του ν. 4412/2016, ως ισχύουν, προκειμένου να καλυφθούν ζητήματα έννομης προστασίας που θα προκύψουν κατά το μεταβατικό χρονικό διάστημα. Το άρθρο θα μπορούσε να λάβει, μεταξύ άλλων, την εξής μορφή: «Κάθε συμμετέχων, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση μέσω καταλόγου και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής δικαιούται προστασίας σύμφωνα με τα άρθρα 127 και 345 επ., με βάση τα εκεί αναφερόμενα χρηματικά όρια».

Στ. Σημειώνεται, τέλος ότι κρίνεται σκόπιμη η χρήση ενιαίας και δη της χρησιμοποιούμενης από τον ν. 4412/2016 ορολογίας, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα παρερμηνείας ή αμφισβητήσεων. Ενδεικτικά, προτείνεται η χρήση του όρου «οικονομικοί φορείς», η αποφυγή χρήσης του όρου «έργων» στην παρ. 5 του άρθρου 9 και V του άρθρου 10, καθώς η διαφαινόμενη έννοια της διάταξης παραπέμπει σε συμβάσεις τεχνικής βοήθειας και όχι στις δημόσιες συμβάσεις έργων, ως αυτές ορίζονται στην περ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 και η χρήση του όρου «εκτιμώμενης αξίας» αντί «προϋπολογισμού».

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, η Αρχή διατυπώνει ομόφωνη σύμφωνη γνώμη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 περ. γ' (γγ) του άρθρου 2 του ν. 4013/2011, επί της προτεινόμενης απόφασης, με τις ανωτέρω παρατηρήσεις και επισημάνσεις.

Αθήνα, 24 Ιανουαρίου 2022

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης